

8-376

~~Körzet~~ Belügyminiszter helyettesének 40.számú parancsa.

Körzetmegbizotti szolgálat bevezetése.

Nincs lot.

Belügyminisztérium.

Szám: 8-376/1957.

Szigoruan titkos!

Sorszám:.....

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERHELYETTESÉNEK

40.számú parancsa.

Budapest, 1957. augusztus 16-án.

Tárgy: Körzetmegbizotti szolgálat bevezetése.

Az ország rendjének további szilárdítása szükségessé teszi, hogy a járőr és őrszemszolgálatral együtt azokon a területeken, ahol azt a közrend és közbiztonság érdeke indokolja, a körzetmegbizotti szolgálatot bevezessük.

Az elmúlt időben szervezett körzetmegbizotti szolgálat igen sok helyen komoly mértékben hozzájárult a közrend és közbiztonság megszilárdításához, de ugyanakkor sok helyen nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, többirányú szervezési hibák miatt. A szolgálat bevezetése elsielve, a személyi és technikai előfeltételek biztosítása nélkül történt.

A körzetmegbizotti szolgálat lényege a tömegekre való támaszkodás, a társadalmi erőknek a közrend és közbiztonsági munkába való bekapcsolása, amit valamennyi szocialista országban igen jó eredménnyel alkalmaznak, s amelynek előfeltétele és lehetősége nálunk is megtalálható.

A fentiek alapján a körzetmegbizotti szolgálat bevezetését az alábbi irányelvek alapján

r e n d e l e m e l :

I.

Körzeti megbizottat kell beállítani Budapesten s valamennyi megyeszékhelyi városban, valamint Komlón, Sztálinvárosban és Szegeden. Be kell állítani továbbá körzeti megbizottakat azokban a községekben vagy településeken, amelyek az őrstől nagy távolságokra fekszenek és a közlekedési vagy terepviszonyok miatt nehezen járőrözhetők s az adott terület közbiztonsági viszonyai a gyakori ellenőrzést megkövetelik.

A körzetek kialakításánál irányelvül az szolgáljon, hogy a városokban egy-egy körzeti megbizotti területre általában 10-12.000, míg a községekben 6-8.000 lélek jusson. Községi körzeti megbizottak területén három községnél általában több nem lehet.

Körzeti megbizottaknak azon városi őrskön, ahol a parancsnok tisztt, tiszteket és tiszthelyetteseket, míg községekben és azon városi őrskön, ahol a parancsnok tiszthelyettes, tiszthelyetteseket kell beállítani. Körzeti megbizott csak az a rendőr lehet, aki a rendőri szolgálatban megfelelő gyakorlati tapasztalattal rendelkezik, az általános iskola 8 osztályát elvégezte. Nős, 28-40-ig terjedő életkoru, lehetőleg párttag, aki önállóan alkalmas a párt politikájának helyi alkalmazására. Elsődlegesen azokat kell számításba venni, akik rendőriskolát végeztek.

Körzeti megbizottak kiválogatásánál figyelembe kell venni azon körzetmegbizotti iskolát végzett rendőröket, tiszthelyetteseket és tiszteket, akik körzetmegbizotti szolgálatukat jó eredménnyel látták el vagy látják el. Igénybe kell venni e szolgálatra a karhatalomtól jelentkező elvtársakat is.

A körzeti megbizottakat úgy kell kiválasztani és beállítani, hogy azok szakismeretük, nyelvismeretük, társadalmi és gazdasági ismeretük alapján lehetőleg megfeleljenek az adott körzet nemzetiségi, politikai, gazdasági és szociális viszonyainak.

Községi őrskön nem lehet beállítani rendőrt szülőfalujában vagy azon területen, ahol széles rokon kapcsolatai vannak. Városi őrskön km. nem teljesíthet szolgálatot abban a körzetben, ahol lakik.

A körzeti megbizottakat a terület sajátosságainak legjobban megfelelő járművel kell ellátni. / kerékpár, motorkerékpár, ló/.

A városi körzeti megbizottak részére nem kell irodahelyiség, mert szolgálatukat az őrsről kiindulva kötelesek ellátni. Munkájuk végzéséhez lehetőleg az őrskön kell részükre egy közös szobát biztosítani.

A községi körzeti megbizott körzetének területén él, ott van lakása és irodája, Körzetébe tartozó községekben, nagyobb településeken fogadóhelyiséget kell részére biztosítani.

A városi körzeti megbizottnak nem kell önkéntes rendőri szolgálatot szervezni. A községi körzeti megbizott a III.pontban foglalt elvek alapján szervezi az önkéntes rendőri szolgálatot.

Nyilvántartást csak a községi körzeti megbizott vezet.

II.

Szolgálatellátás.

Városi körzeti megbizott:

A körzeti megbizott a területileg illetékes rendőrörshöz tartozik és az őrsparancsnoknak / őrspk.helyettesnek/ van alárendelve.

A körzeti megbizott napi 8 óra szolgálatot köteles teljesíteni, s össz-szolgálati idejének 30%-a éjszakai órára kell essen. Napi szolgálati idejének kétharmad részét közterületen / utcán, tereken stb./ végzett szolgálatban köteles eltölteni. Szolgálati ideje szükség esetén megosztható.

A körzeti megbizott saját maga határozza meg, hogy területén mikor tölti el napi 8 óra szolgálati idejét, amelyet az őrsparancsnok vagy helyettese hagy jóvá vagy változtat meg. Havonta 4 szabadnap illeti meg, amit számára az őrsparancsnok engedélyez. A szabadnapot úgy kell elosztani, hogy a körzeti megbizott vasárnapi és ünnepi szolgálatot is teljesítsen.

Tömegkapcsolatait a 37.számú miniszterhelyettesi parancs szabályozza.

A körzeti megbizott fogadóórát nem tart, de állandó kapcsolatot tart a területén elhelyezett hivatalokkal, intézményekkel, üzemekkel.

A körzeti megbizott oktatása az őrs többi beosztottjának oktatásával megegyező módon történik.

A körzeti megbizott résztvesz a társadalmi rendezvényeken, s ott szükség szerint fel is szólal. Meghallgatja a rendőrséggel kapcsolatos kérelmeket, panaszokat, amelyeket elintéz, illetve ha azok hatáskörét meghaladják, előljárójának jelenti.

A körzeti megbizott széleskörű és szoros kapcsolatot köteles kiépíteni körzetének lakosságával, akiket rendszeresen tájékoztat - a rendezvényeken való részvételen keresztül is - a közbiztonsági viszonyokról és törvény, rendelet magyarázatot tart.

Olyan szoros kapcsolatot építsen körzetének lakosságával, hogy időben értesítést kapjon valamennyi bűncselekményről, eseményről, a rendőrséget érdeklő minden jelenségről.

A körzeti megbizottak részére őrsönként havonta egy munkaértekezletet kell tartani.

A körzeti megbizott az őrsön tartott valamennyi bejelentett szemlén köteles résztvenni.

A körzeti megbizottat őrsparancsnoka haponként beszámoltatja - szolgálatának letelte után - ténykedéséről, és meghatározza következő feladatait. A beszámoltatás pontos idejét az őrsparancsnok határozza meg.

A körzeti megbizott legfontosabb feladata körzetében a közrend és közbiztonság fenntartása, s a bűncselekmények elkövetésének megelőzése.

Munkatervet, ütemtervet nem készít, feladatait titkos füzetébe / határidő naplójába / jegyzi be.

A körzeti megbízott köteleességei.

I. Közrendvédelmi vonalon.

- 1./ A nap különböző órájában lejárórözní körzetének azon területét, ahol különböző bűncselekmények fordulhatnak elő, vagy a rend különböző megbontására lehet számítani.
- 2./ Rendszeresen eligazítja a közrendvédelem és fenntartása kérdéseivel kapcsolatban a házfelügyelőket, őjjeliőröket és azok munkáját ellenőrzi.
- 3./ Rendszeresen tájékoztatja a körzetében szolgálatot teljesítő őrszemeket és járőröket a körzet közbiztonsági állapotáról és segíti azokat abban, hogy minél jobban megismerhessék őrhelyük és járőr útvonaluk jellemző sajátosságait.
- 4./ Helyi rendezvények alkalmával - pártnapok, párt taggyűlések és tömegszervezeti gyűlések kivételével - gondoskodik a rendről és azt ellenőrzi, hogy megfelelő számú rendező gondoskodik ott a rend fenntartásáról.
- 5./ Figyelemmel kíséri a területén lévő objektumok iparőrségének tevékenységét és észlelt tapasztalatait az üzem vezetésével közli, illetve előljárójának jelenti.
- 6./ Ügyel arra, hogy a házfelügyelők rendszeresen teljesítsék alábbi kötelezettségeiket:
 - a./ meghatározott napokon kifüggeszsek az állami zászlókat és időben azokat bevegység;
 - b./ pontosan betartsák a kapuk zárási és nyitási idejét;
 - c./ sötétség beálltával világítsák ki a házak számtábláit, bejárátokat, udvarokat, kapualjakat, lépcsőházakat;
 - d./ idejében seperjék le és tartsák tisztán a járdákat és udvarokat.
- 7./ Felderíteni, megfigyelni és ellenőrizni a körzetében lakó vagy garázdálkodó huligánokat, prostituáltakat, ezek tevékenységéről jelentést tenni, ha saját hatáskörében nem tud ellennük eljárni.
- 8./ Megakadályozni az utcai verekedéseket, botrányokat.
- 9./ Rendszeresen figyelemmel kísénni a törvények és rendeletek állampolgárok által történő betartását.

II. Közlekedésrendészeti vonalon:

- 1./ A körzete utcáin és útjain biztosítja a közlekedési eszközök és gyalogosok közlekedésének rendjét és biztonságát, kapcsolatot tart a közlekedési őrszemekkel és járőrökkel.
- 2./ Ismerje a körzetének területén megállapított jármű és gyalogos közlekedés szabályait, követelje meg azok betartását és azok megsértőit jelentse fel, illetve helyszinbirságolja meg.
- 3./ Különösen súlyt helyez az alábbi közlekedési szabálytalanságok megelőzésére, illetve megszüntetésére:
 - a./ ittas állapotban való járművezetés,
 - b./ gyorshajtas,
 - c./ engedély nélküli, illetve szabálytalan személyszállítás,
 - d./ társadalmi tulajdont képező gépjármű egyéni hasznoszerzésre való felhasználása,
 - e./ járművek őrizet nélkül való hagyása,
 - f./ magántulajdonban lévő gépkocsik iparűzés formájában történő kihasználása,
 - g./ közúti baleset esetén a baleset kivizsgálására hivatott járőr vagy bizottság megérkezéséig a helyszínt biztosítja, a balesetet okozót, a tanukat a helyszínen visszatartja. A sérültet elsősegélyben részesíti és szükség esetén intézkedik kórházba szállításáról,
 - h./ harcol a közhasználatu járművek használati szabályainak megsértése ellen, megelőzi, illetve megszakítja az alábbi főbb szabálysértéseket:
 - járművek lépcsőjén és ütközőjén való utazást,
 - menetközben való fel- és leugrást,
 - az utcákon a nem kijelölt helyen történő átjárást,
 - uttesten való gyalogjárást,
 - gyermekeknek uttesten való játszását,
 - ügyeljen arra, hogy az utcán történő helyfoglalás ne zavarja a közlekedés rendjét, hogy kerítsék el és állítsák fel a megfelelő jelzést, ahol építési, vagy egyéb javítási munkálatok folynak.

III. Társadalmi tulajdon védelme vonalán:

- 1./ Éberesen őrizni a társadalmi tulajdont a tolvajok és fosztogatók ellen.
- 2./ Ismerni a körzetében lévő összes üzleteket, raktárakat, telephelyeket, bankokat, takarékpénztárakat, stb. általában azon helyeket, ahol társadalmi tulajdont képező nagy anyagi értéket őriznek és ellenőrizni, hogy azok biztonságos őrzésére a szükséges intézkedéseket a szervek vezetői megtették-e?

Figyelemmel kíséri, megvizsgálja az őrzést igénylő objektumok technikai felszerelését és hiányosság észlelése esetén azok megszüntetésére intézkedést tesz.
- 3./ Felderíti azon személyeket, akik üzérkedéssel, engedély nélküli kereskedelemmel, spekulációval, tiltott iparúzással foglalkoznak. Nagy súlyt helyez a házi illegális alkohol készítőik és forgalomba hozók felderítésére.
- 4./ Ügyel arra, hogy a kereskedelmi vállalatok meghatározott időben nyissanak és zárjanak, különösen figyelemmel kíséri a kereskedelmi vállalatok alkalmazottainak életmódját, magatartását.
- 5./ Hamis pénz vagy hamisított kötvények fellelése esetén, mint rendkívüli eseményről, azonnal jelentést tesz a parancsnoknak és intézkedést tesz a hamisított pénz vagy kötvény lefoglalására és a forgalombahozó elfogására.
- 6./ A társadalmi tulajdon védelmével kapcsolatos hiányosságokról rendszeresen tegyen jelentést előljárójának.

IV. Bűnüldözés elleni harc vonalán:

- 1./ Résztvesz a bűnözők minden kategóriája elleni harcban, de önálló nyomozást nem folytat, s panaszjegyzőkönyvet sem vesz fel.
- 2./ Felhívja a lakósság, a házfelügyelők és éjjeli őrök figyelmét a bűncselekmények megelőzésére, megszakítására.
- 3./ A lakósságon, valamint szükség esetén nyílt ellenőrzésen keresztül figyelemmel kíséri a körzetében lakó szokásos bűntetteket, valamint azon személyeket, akik a rendőrség szerveit operatív szempontból érdeklik.
- 4./ A körzetében lakó bűnöző vagy gyanús személyek felderítéséről, valamint az elkövetett vagy elkövetni szándékoltt bűncselekményekről haladéktalanul jelentést tenni köteles parancsnokának.
- 5./ Helyszínes bűncselekmény észlelése esetén a helyszínt biztosítja és jelentést tesz a kapitányság ügyeletes tisztjének az eseményről. Ugyanakkor puhatolást folytat a tettes és tanúk fel-

derítése érdekében. A helyszíntre érkező bűnügyi munkásokat tapasztalatairól, szerzett értesüléseiről részletesen tájékoztatja.

- 6./ Minden olyan értesülésről, amelyet gyanus házakról, lakásokról, éjszakai szállásokról és lebujokról szerez, ahol italozás, mulatozás, házárdjáték vagy pedig lopott tárgyak átvétele, megőrzése, eladása folyik, azonnal jelentést tesz parancsnokának, aki ezt a kapitányság vezetőjének jelenti.
- 7./ Körözések alapján felkutatja a körzetében tartózkodó körözött személyeket, felderíti azok rokonainak, ismerőseinek lakcímét, s tömegkapcsolatain keresztül leellenőrzi, hogy azok nem tartózkodnak-e ott. Rendszeres figyelmet szervez azokról lakásokra, ahol a körözött megjelenésére számítani lehet.

A körözött felderítése esetén annak elfogására intézkedéseket tesz, illetve előljárójának utasítása alapján jár el.

V. Igazgatásrendészeti vonalon:

- 1./ Megköveteli a házfelügyelők, illetve a lakónyilvántartó könyv vezetésével megbízott személyektől, hogy tartsák be a személyi igazolvány, valamint az állandó és ideiglenes tartózkodásra újonnan érkezett vagy távozott személyek időben történő be és kijelentésének szabályait.
- 2./ A házfelügyelőkön és tömegkapcsolatain keresztül felkutatja a személyi igazolvány rendszer, valamint a ki és bejelentés szabályait megsértő személyeket.
- 3./ Felügyel arra, hogy körzete területén valamennyi 16 éves kort betöltő állampolgárnak legyen személyi igazolványa.
- 4./ Megismeri a körzetében lévő olyan intézményeket, vállalatokat, szervezeteket, ahol fegyverek, robbanó anyagok, mérgező anyagok, sokszorosító gépek vannak, valamint azokat az üzleteket, ahol fegyvert, lőszert árusítanak vagy javítanak, valamint a nyomdákat és lőtereket és ezeket a kapitányság vezetőjének utasítása alapján ellenőrzi.
- 5./ Felügyel az utcák, terek, udvarok, parkok, ligetek, csarnokok és más nyilvános helyek tisztaságára, télen arra, hogy időben letakarítsák a havat és jeget a járdáról és azt homokkal felszórják, illetve nyáron leseperjék és felloccsolják.
- 6./ Felügyel arra, hogy az utcák és terek megfelelő kivilágítást nyerjenek és ahol a közvilágításnál zavart tapasztal, annak megszüntetése érdekében intézkedik.

- 7./ Felkutatja a hajléktalan, felügyelet nélküli, állami segítség-re szoruló gyermekeket és erről jelentést tesz előljárójának, illetve ezeket a kapitányságra állítja elő.
- 8./ Nem engedi meg körzete területén a koldulást és csavargást, ezen személyeket felkutatja és a kapitányságra előállítja.
- 9./ Közlekedési és köztisztasági szabálysértés meghatározott eseteiben helyszinbirságolást foganatosít.

VI. Állambiztonsági vonalon:

- 1./ Felderíti, megfigyeli és jelenti előljárójának azon személyeket és lakásokat, vagy egyéb helyiségeket, akiknél, illetve ahol titkos találkozások folynak.
- 2./ Felderíti és jelenti, lehetőleg elfogja a röpcédula és egyéb illegális sajtótermékeket előállító és terjesztő személyeket.
- 3./ Felderíti a rémhirterjesztőket és a rémhírek ellen tömegkapcsolatainak helyes tájékoztatásán keresztül is harcol.
- 4./ Nyílt ellenőrzéssel és széles kapcsolatain keresztül gondoskodik ellenséges diverziós cselekményeknek kitett objektumok megfelelő védelméről.
- 5./ Felderíti és jelenti, illetve elfogja a fegyvert rejtegető személyeket.
- 6./ Konspiratív módon feljegyzi körzetében megjelenő külföldi és diplomáciai gépkocsik rendszámát, megjelenési idejét és körülményeit, valamint az utasok számát és erről jelentést tesz.
- 7./ Támogatja munkájukban a politikai nyomozókat, s részükre tájékoztatást ad.

VII. Rendkívüli események vonalán:

- 1./ Mindig késznek kell lennie arra, hogy szolgálatát olyan rendkívüli esetekben is eredményesen ellássa, amikor az élet normális menetét valamilyen elemi csapás / árvíz, hófúvás, földrengés, tűz, járvány stb./ zavarja.
- 2./ Elemi csapás esetén azonnal jelentést tesz az őrs parancsnokának és értesíti a lakosságot a veszélyről, valamint megszervezi az emberek, vagyontárgyak mentését, illetve őrzését.
- 3./ Veszély esetén megköveteli a tanácsi és egyéb hivatali szervektől, valamint az állampolgároktól, hogy készüljenek fel a várható eseményre, s intézkedéseket foganatosít a tanácsok intézkedéseit nem teljesítő hivatalos személyekkel és állampolgárokkal szemben.

- 4./ Ellenőrzi a rendkívüli eseményekkel kapcsolatos rendeletek maradéktalan betartását.

Községi körzeti megbizott.

A községi körzeti megbizott a területileg illetékes rendőrőrhöz tartozik és az őrsparancsnok / őrsparancsnokhelyettes /-nak van alárendelve.

A körzeti megbizott havonta 200 szolgálati órát köteles teljesíteni, amelynek 30%-a éjszakai órákra kell essen. Szolgálati idejének kétharmadát közbiztonsági és nyomozó szolgálatbarkell el töltenie.

Szolgálati óráként kell elszámolni a fogadóórák, valamint a futár, fogolykísérő és felügyeleti szolgálatok idejét is.

A körzeti megbizottat havonta 4 szabadnap illeti meg, amit számára az őrsparancsnok engedélyez. A szabadnapokat úgy kell elosztani, hogy a kmb. vasárnapi, ünnepi szolgálatot is teljesítsen.

A körzeti megbizott szakmai továbbképzése egyéni tanulás formájában történik, de a szakmai vizsgákon az őrsön köteles résztvenni.

A körzeti megbizott éjszaka egyedül nem teljesíthet járőrszolgálatot. Éjszakai szolgálathoz vagy az őrs küld ki megerősítésként járőrőrsat, vagy önkéntes rendőrrel / önkéntes rendőrökkel / együtt teljesíti azt. A járőrvezető mindig a körzeti megbizott legyen.

Ha a körzeti megbizott területén a közbiztonsági viszonyok úgy alakulnak, hogy egyedül nem képes a szolgálat ellátására, a közrend és közbiztonság fenntartására, hosszabb, rövidebb időre 2-3 rendőrrel kell megerősíteni. Az így létrejött ideiglenes rendőr-csoport parancsnoka minden esetben a körzeti megbizott. Ezt a kapitányság vezetője rendeli el.

A területéhez tartozó községekben rendszeresen fogadóórát köteles tartani hetenként egy alkalommal. Erről előre köteles a lakosságot értesíteni.

A körzeti megbizott résztvesz a falusi rendezvényeken, ahol szükség szerint fel is szólal, s tájékoztatja körzete lakosságát a közbiztonsági helyzetről, a konspiráció betartásával, valamint törvény, rendelet magyarázatot tart.

Olyan szoros kapcsolatot építsen körzetének lakosságával, hogy időben értesítést kapjon valamennyi bűncselekményről, eseményről, a rendőrséget érdeklő minden jelenségről. Tömegkapcsolatait a 37.sz.miniszterhelyettesi parancs szabályozza.

A körzeti megbizott részére őrsönként havonta egyszer munkaértekezletet kell tartani. Erre a napra kell szervezni a párttaggyűléseket és egyéb társadalmi megnyilvánulásokat. Ebben az időben a

körzeti megbizott területét járőrszolgálatlall kell biztosítani.

A körzeti megbizottat havonta egyszer az őrsparancsnok - általa megjelölt időben - számoltassa be. A beszámoltatást úgy kell megszervezni, hogy a körzeti megbizottak ne egyszerre legyenek az őrsre berendelve. A beszámoltatás történhet a munkaértekezletek napján is.

A körzeti megbizottak a területükön történő minden rendkívüli eseményt kötelesek telefonon őrsükre jelenteni a Nyilvántartási szabályzatban meghatározottak szerint.

A körzeti megbizott csak a járási kapitányság közrendvédelmi parancsnoka által tartott bejelentett szemlén vesz részt.

A körzeti megbizott munkatervet nem készít, az eligazításon kapott feladatokat határidő naplóba köteles bejegyezni.

Vezeti az elrendelt szolgálati és rendészeti nyilvántartásokat.

A körzeti megbizott legdöntőbb feladata - körzetének területén - a közrend, közbiztonság fenntartása, a bűncselekmények megelőzése és az elkövetett, hatáskörébe utalt bűnügyek felderítése, nyomozása.

Riadó-készültség elrendelése esetén az őrsre kötelesek fegyverzetükkel és nyilvántartásaikkal bevonulni.

A körzeti megbizott kötelességei.

I. Közrendvédelmi vonalon.

- 1./ A nap különböző szakában személyesen, az önkéntes rendőrök bevonásával, járőrszolgálatot végez, körzetének azon területén, ahol bűnöző elemek rejtőzhetnek, különböző bűncselekmények következhetnek be.
- 2./ Rendszeresen eligazítja a közbiztonság fenntartásával kapcsolatos kérdésekre az éjjeliőröket, mezőőröket, erdőőröket, tűzőröket, s azok tevékenységét ellenőrzi.
- 3./ Megszervezi a községek lakott területein az önkéntes rendőrök járőrözését, őrszem és egyéb szolgálatát, éjjeli őrök szolgálatát, valamint a termények és terményraktárak őrzését.
- 4./ További feladatai megegyeznek a városi körzeti megbizott közrendvédelmi feladatainak 3 - 4 pontjával.

II. Közlekedés vonalán:

- 1./ Rendszeresen közlekedési szabályzat magyarázatot tart a járműtulajdonosoknak a rájuk vonatkozó főbb közlekedési szabályokról. Ezel túl a község egész lakosságának, vagy a lakosság bizonyos csoportjának /traktorosok, kerékpárosok, stb./ közlekedési propaganda előadásokat rendez.

Egyéb közlekedési feladatai megegyeznek a városi körzeti megbízott közlekedésrendészeti feladatainak 1, 2, 3 pontjával.

III. Társadalmi tulajdon védelme vonalán:

- 1./ Ismerni a körzetében lévő összes üzleteket, raktárakat, telephelyeket, gabonaraktárakat, gabonagyűjtő helyeket, malmokat, termelőszövetkezeteket, állami gazdaságokat, gépállomásokat, bankokat, postahivatalokat, általában azon helyeket, ahol nagyértékű társadalmi tulajdont őriznek. Ezek őrzését figyelemmel kíséri, szükség esetén önkéntes rendőrökkel megerősíti.
- 2./ A mezőgazdasági munkák idején fokozottan ügyel arra, hogy a hivatalos személyek megtegyék a szükséges intézkedéseket a felvásárolt termény, az üzemanyag fosztogatásának megakadályozására, valamint még a határban kint lévő termények biztonságos őrzéséről is gondoskodik a szükséges társadalmi erők bevonásával.
- 3./ Rendszeresen ellenőrzi a társadalmi tulajdon őrzését szolgáló biztonsági berendezések, technikai felszerelések állapotát és az ezen területen mutatózó fogyatékoságok megszüntetése érdekében intézkedik.
- 4./ A társadalmi tulajdon védelme területén elvégzendő feladatai továbbiakban megegyeznek a városi körzeti megbízottaknál tárgyalt 1, 3, 4, 5, 6 pontokkal.

IV. Bűnüldözés elleni harc vonalán:

- 1./ A községi körzeti megbízott az őrök hatáskörébe utalt bűnügyekben nyomozást folytat. Tevékenységét összehangolja a nyomozó tiszthelyettesekkel.
- 2./ Egyéb feladatai megegyeznek a városi körzeti megbízott bűnüldözési feladatainál felsorolt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 pontban foglalt feladatokkal.

V. Igazgatásrendészeti vonalon:

- 1./ Állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben ellenőrzi a mezőgazdasági növények kártevőinek irtására szolgáló mérgező hatású anyagok és vegyszerek tárolását és felhasználását.
- 2./ Ügyel arra, hogy az utcák, piacok, udvarok és egyéb nyilvános helyek területén a köztisztasági szabályok maradéktalanul betartást nyerjenek. Súlyt helyez arra, hogy területén a közegészséget sértő szabálysértések ne forduljanak elő.

- 4./ Egyéb közigazgatási feladatai megegyeznek a városi körzeti megbízott közigazgatási feladatainak 2,3, 4, 7, 8, 9 pontjával.

VI. Állambiztonsági vonalon:

Feladatai megegyeznek a városi körzeti megbízott állambiztonsági feladataival.

VII. Rendkívüli események vonalán:

- 1./ Hófúvások, havazások idején a községi tanácsok figyelmét felhívja az utak és úttestek hótól való megtisztítására.
- 2./ Segítséget nyújt az egészségügyi és állatorvosi felügyeleti szerveknek abban, hogy a hivatalos személyek és állampolgárok betartsák a vesztőgzárral kapcsolatos rendelkezéseket, ahol járvány vagy állatjárvány van.
- 3./ Lakott területen, mezőn vagy erdőben keletkezett tűz esetén értesíti a legközelebbi tázoltó parancsnokságot és biztosítja azok szabad helyszínrre vonulását. Ugyanakkor intézkedéseket fogantatosít az emberek kimentésé, vagyontárgyak őrzése céljából és a tanácson keresztül az adott terület lakósságát az oltási munkába bevonja.
- 4./ Egyéb rendkívüli események idején végrehajtandó feladata megegyezik a városi körzeti megbízott feladatainál felve tt 1, 2, 3 ponttal.

Önkéntes rendőri szolgálat megszervezése.

A körzetmegbízotti szolgálati rendszer jellegéből, a körzeti megbízott feladataiból következik, hogy munkáját eredményesen csak a dolgozók szervezett segítségével tudja megoldani. Ennek érdekében határozta el a Minisztertanács az önkéntes rendőri csoportok szervezését.

Az önkéntes rendőri csoportok tagjainak feladata a rendőrség szerveit, annak tagjait a közrend és közbiztonság fenntartása, a társadalmi tulajdon fokozottabb védelme, továbbá a szocialista együttélés szabályainak betartása érdekében segíteni.

Az önkéntes rendőrök a körzeti megbízottat a közbiztonsági szolgálatban támogatják, feladatuk segíteni a körzeti megbízottat szolgálati kötelessége teljesítésében és abban, hogy a körzeti megbízott intézkedésének érvényt tudjon szerezni.

A körzeti megbízott szervezi az önkéntes rendőrök munkáját, felelős azok szolgálatának irányításáért és ellenőrzéséért. Az önkéntes rendőr-csoport megalakításához, egyes személyeknek a csoportba történő bevonásához a helyi párt és tanácsszervek, a

KISZ, EPOSZ, stb. szervezetek vezetőségének segítségét kell igénybe venni.

Az önkéntes rendőri csoport tagjaiul bevonhatók mindazok a becsületes, köztisztelőben álló dolgozók, akik magyar állampolgárok, széleskörű helyi és személyi ismeretük van és ezt a szolgálatot önként vállalják.

Nem vonhatók be önkéntes rendőri szolgálatra a büntetett előéletűek vagy akik ellen büntetőjogi eljárás van folyamatban, továbbá az osztályidegen, politikailag megbízhatatlan személyek.

Az önkéntes rendőr 6 hónap után nyilatkozhat, hogy kíván-e továbbra is szolgálatot teljesíteni. Amennyiben az önkéntes rendőr a további szolgálatot nem vállalja, úgy azonnal fel kell menteni és a részére kiadott szolgálati és anyagi természetű felszerelési cikkeket be kell vonni.

Az önkéntes rendőrként való bevonást az őrsparancsnok hagyja jóvá.

Egy-egy körzeti megbizotthoz bevonható önkéntes rendőrök számát az adott körzet közbiztonsági helyzete, objektumainak fontossága és jelentősége, valamint a közuti forgalom határozza meg.

Önkéntes rendőrökből legfeljebb 10 főből álló csoportokat kell alakítani. Csoportot kell szervezni a körzeti megbizott körzetéhez tartozó minden községben, településen. A csoport vezetésével azt az önkéntes rendőrt kell megbízni, aki szolgálatát legjobban látja el és politikailag a legképzettebb. A csoportvezetői megbízatást az őrsparancsnok hagyja jóvá.

Az önkéntes rendőrt be lehet vonni valamennyi közbiztonsági feladat elvégzésének segítésébe, amennyiben a rendőri szolgálatot nem dekonspirálja vagy annak eredményességét nem veszélyezteti.

Az alábbi fő feladatokra kell az önkéntes rendőröket felhasználni:

- járőrszolgálat,
- rendezvények biztosítása,
- őrzési feladat ellátása,

Nem vonható be ügyviteli munkába, jegyzőkönyv vezetésébe, titkos iratok kézbesítésére, önálló nyomozati cselekmények elvégzésére, személyes szabadságot korlátozó kényszer intézkedések önálló fogantatására és kényszerítő eszközök önálló alkalmazására, valamint egyedül járőrszolgálatra.

Az önkéntes rendőr fegyverviselésre nem jogosult, szolgálati ideje alatt még abban az esetben sem, ha egyébként fegyvertartási engedélye van.

E pontban foglalt rendelkezések nem érintik a Bp. 87. szakasz 1,3 bekezdésében foglalt jogokat.

Az önkéntes rendőri szolgálatot úgy kell megszervezni, hogy egy-

egy önkéntes rendőr igénybevétele - rendkívüli eseteket kivéve - heti 4 órát ne haladja meg, illetve a foglalkozásában ne akadályozza.

Az önkéntes rendőröket a körzeti megbizott tartja nyilván.

Az őrsparancsnok kezeli az önkéntes rendőrök jellemzését és egyéb feljegyzést. Szolgálatukat az önkéntes rendőrök szolgálati naplójában kell nyilvántartani a körzeti megbizottnak.

Az önkéntes rendőrt igénybevétele előtt a körzeti megbizott köteles előre értesíteni és konkrét feladatára eligazítani. Az eligazítások alaposak és oktató jellegűek legyenek. Meg kell magyarázni a feladatok célját és a végrehajtás módját. A csoport tagjait tájékoztatni kell az időközben megjelent jogszabályok, valamint olyan belső utasítások tartalmáról, amelyek az önkéntes rendőri szolgálatot érintik.

Az önkéntes rendőri szolgálat közben kizárólag a körzeti megbizott általános vagy konkrét utasításainak megfelelően tevékenykedhet. Az önkéntes rendőr öntevékenyen, saját kezdeményezéséből csakis akkor és olyan esetben léphet fel szolgálatilag, amikor a körzeti megbizott vagy más rendőr előzetes értesítésére lehetőség nincs és az intézkedés elmulasztásából vagy mellőzéséből a társadalomra veszély háramolhat.

Több körzeti megbizott önkéntes rendőri csoportjának összevonását az őrsparancsnok rendeli el.

Az önkéntes rendőrt odaadó, jó szolgálatteljesítéséért dicséretben, anyag, felületes szolgálatellátásáért fenyítésben lehet részesíteni.

A dicséret módozatai:

köszönetnyilvánítás,
oklevél-adományozás,
jutalmazás.

A fenyítés módozatai:

figyelmeztetés,
kizárás az önkéntes rendőri csoportból.

Dicséretéről és fenyítéséről az önkéntes rendőr munkáltató vállalatának vezetőjét átiratban kell értesíteni.

Azt az önkéntes rendőrt, aki akár szolgálatban, akár szolgálaton kívül bűncselekményt követ el, vagy a szolgálat ellátását megtagadja, fel kell menteni a szolgálat alól és bűncselekmény elkövetése esetén ellene eljárást kell indítani.

A szolgálatba induló önkéntes rendőrt karszalaggal kell ellátni. A karszalagon a csoportvezetők részére megkülönböztető jelzést kell alkalmazni, a 6/1956. RUT-ban megjelentek szerint /20010-16/ 956./

Az önkéntes rendőri ténykedést a szolgálatra jelentkezett és al-

kalmasnak talált személy személyi igazolványának " különleges bejegyzés" rovatába kell feljegyezni a városi, kerületi, járási Szig. alosztályoknak oly módon, hogy az őrsparancsnok az önkéntes rendőr személyi igazolványát bevonja és azt felterjeszti rövid jelentés mellett.

A beírandó szöveg: " őrs területén önkéntes rendőri szolgálatot teljesít " A Szig. aloszt. lássa el bélyegzővel. Az így beírt szöveg képezi az önkéntes rendőr igazolását. Felmentés esetében a fenti szöveg alá beírandó: "-i hatállyal az önkéntes rendőri szolgálat alól felmentve." Ezen beírást is a Szig. aloszt. eszközli.

Szervezési feladatok végrehajtása.

A körzetmegbízotti szolgálat alapos előkészítése érdekében a megyei, budapesti közrendvédelmi osztályvezetők vezetésével bizottságot kell alakítani, amelynek tagjai a megyei társ. tul, és bűnügyi osztály vezetője.

Hasonló összetételű bizottságot kell létrehozni a járási, városi, kerületi kapitányságokon, amelyeknek területén körzetmegbízotti szolgálatot kívánnak szervezni.

A bizottság feladata:

- felmérni azon területeket / városokat, városrészeket, községeket, településeket / ahol körzetmegbízotti szolgálatot kívánnak szervezni. / A felmérés terjedjen ki a jelenleg működő körzeti megbízottakra is./
- biztosítani a körzetmegbízotti szolgálat anyagi és technikai feltételeit;
- elkészíteni a körzetleírásokat, / amely tartalmazza: a város, község, település lakóinak számát és szociális összetételét, a bűnügyi és közbiztonsági viszonyokat, fontosabb objektumokat, a közlekedési útvonalakat, közlekedési viszonyokat, eszközöket és a hírhálózatot./
- A térképen berajzolt vázlat alapján javaslatot tenni a körzetek kialakítására, jóváhagyására;
- felmérést készíteni a beállítható körzeti megbízottak személyére vonatkozóan, az alábbi adatok feltüntetésével:

név, rendfokozat, születési idő,
iskolai végzettség,
rendőriskolai végzettség / kmb. iskola külön feltüntetendő/
rendőri szolgálat kezdete,
családi állapota,
nyelvismerete,
jelenlegi beosztása,
hová kívánják beállítani.

A fentiek elvégzése után a megyei / budapesti / rendőrfőkapitányságok 1957. szeptember hó 20-ig a BM. ORFK. Közrendvédelmi osztályára terjesszék fel:

- a./ az elkészített vázlatokat és körzettelírásokat,
- b./ a kiválasztott, s beállítani szándékolt körzeti megbizottak adatait / kimutatás formájában, jelezve, hogy hová, s mikor akarják beállítani/,
- c./ jelentést arról, hogy a szükséges technikai felszerelést / lakás, jármű, butor stb./ biztosítani tudják-e, milyen mértékben.

A kialakított körzetek jóváhagyására kizárólag a BM. ORFK. Közrendvédelmi osztály vezetője jogosult. Jóváhagyás nélküli körzetre körzeti megbizottat beállítani tilos.

A jóváhagyásig a jelenleg funkcionáló körzeti megbizottakat tovább kell működtetni.

A körzeti megbizottak megbizására, áthelyezésére, leváltására a megyei / budapesti / főkapitányok jogosultak.

A beállításra kerülő körzeti megbizottakat Budapesten és megyénként szervezett egy hónapos tanfolyamra kell vezényelni, amelynek tematikáját 1957. szeptember hó 30-ig a BM. ORFK. Kiképzési és Közrendvédelmi osztályai közösen dolgozzák ki.

Az anyagi és pénzügyi ellátásra vonatkozó szabályokat az 5/1956. sz. RUT-ban megjelent 311-Ko-5/1956. sz. rendelet, valamint a 104-300/1-1956. sz. közös utasítás tartalmazza.

Jelen parancsammal ellentétes utasításokat hatálytalanítom. Az itt nem szabályozott kérdésekre a korábban megjelent, s nem ellentétes rendeletek érvényben maradnak.

Felhivom a főkapitány elvtársakat a munka gondos, körültekintéssel történő elvégzésére és a határidő pontos betartására.



Garamvölgyi Vilmos s.k.r.vőrgy.
miniszterhelyettes
az ORFK. Vezetője

Felterjesztem: Miniszter Elvtársnak,

Kapják: Miniszterhelyettes Elvtársak,
BM. valamennyi központi főosztályvezetője
ORFK. Valamennyi osztályvezetője,
budapesti és valamennyi megyei főkapitány